

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

Beslut
2018-11-09

Diarienummer
551-31378-2017
Dossienummer
1470-1131

Sida
1(16)

GP Farm AB
gpfarmab@gmail.com

Tillstånd till djurhållning på fastigheten Tråvad 15:49 i

Vara kommun

Verksamhetskod enligt miljöprövningsförordningen (2013:251): 1.10-i B
Industriutsläppsverksamhet

Miljöprövningsdelegationens beslut

Tillstånd

Miljöprövningsdelegationen ger GP Farm AB (556427-2044) tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till befintlig och utökad djurhållning på fastigheten Tråvad 15:49 i Vara kommun.

Tillståndet gäller för djurhållning omfattande högst 3 300 platser för slaktsvin. Tillkommande djurstall ska lokaliseras enligt huvudalternativet (se bilaga med kartöversikt i bifogat beslut om igångsättningsmedgivande).

Villkor för tillståndet

Allmänt

1. Om inte annat följer av övriga villkor ska verksamheten bedrivas i huvudsak i enlighet med vad sökanden har angett i ansökningshandlingarna och i övrigt åtagit sig i ärendet.
2. Hantering, lagring och transport av fodermedel och organiska gödselmedel ska ske på sådant sätt att förorening av yt- och grundvatten inte kan ske. Eventuellt läckage och spill ska omedelbart tas omhand.
3. Uppkommer olägenheter av betydelse från flugor, lukt eller annan påverkan från verksamheten ska åtgärder omedelbart vidtas så att olägenheterna upphör.

Avlopp från foderkök mm

4. Avlopp från foderkök, tvättvatten från rengöring av stallar samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor vid anläggningen ska ledas till flytgödselbehållare alternativt samlas upp i annan tät behållare för omhändertagande.
5. Rengöring av maskiner med vatten och tvättkemikalier får endast ske på tät platta med avlopp till flytgödselbehållare alternativt samlas upp i annan tät behållare för omhändertagande. Vid avspolning av maskiner med enbart

vatten kan detta alternativt ske på gräsbevuxen yta som saknar direkt avrinning till dräneringssystem.

Spridning av organiska gödselmedel

6. På skyddszoner utmed vattendrag får inte gödsling och kemisk bekämpning ske.
7. Under tiden 1 augusti – 31 oktober får spridning av flytgödsel endast ske till etablerad vall eller inför sådd av höstoljeväxter. Nedbrukning av gödsel ska ske inom 4 timmar.
8. Utöver vad som framgår av villkor 7, får under tiden 1 augusti – 30 september spridning av flytgödsel ske inför sådd av höstråg och höstkorn på lerjordar. Spridning får ske på högst 30 hektar per kalenderår.
9. Spridning av organiska gödselmedel ska ske i så få och koncentrerade perioder som möjligt. Hänsyn ska också tas till rådande och förväntade väderleksförhållanden så att minsta möjliga näringsförlust och olägenhet för närboende uppstår. Spridning under lördagar, söndagar, helgdagar och helgdagsaftnar ska så långt möjligt undvikas.
10. Organiska gödselmedel ska, med undantag för perioden enligt villkor 7, brukas ned senast inom 12 timmar, såvida inte spridning sker i växande gröda.
11. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 10 meter. Om exakt spridningsteknik (bandspridning eller myllning) används kan skyddsavståndet minskas till 6 meter. Spridning får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot vattendrag eller vattentäkt, liksom där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.

Buller

12. Buller från verksamheten inklusive transporter inom området får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än

Helgfri måndag till fredag	kl. 07.00 – 18.00	50 dB(A)
nattetid	kl. 22.00 – 07.00	40 dB(A)
övrig tid		45 dB(A)

De angivna värdena ovan ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad.

Momentana ljud nattetid (kl. 22.00 – 07.00) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dB(A).

Kemikalier och avfall

13. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage förhindras. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på ogenomsläpplig yta som är försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte samlas. Vid lagring i tankar eller behållare ska uppsamlingsvolymen inom respektive

invallning minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen.

14. Döda djur ska snarast transporteras till godkänd destruktionsanläggning. I väntan på transport ska djuren förvaras på ett betryggande sätt ur smittspridnings- och luktsynpunkt.

Kontroll av verksamheten

15. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Av kontrollprogrammet ska minst framgå mät- och beräkningsmetod, mät-/beräkningsfrekvens och utvärderingsmetod för

- kontroll av påverkan på vattenrecipienter,
- fullständig markkartering med avseende på fosfor, kalium och pH,
- växtnärbalans med avseende på kväve och fosfor,
- analys av organiska gödselmedel med avseende på torrsubstanshalt, totalkväve, ammoniumkväve och fosfor.

Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.

16. Spridning av organiska gödselmedel ska ske enligt en årligen upprättad gödslingsplan grundad på aktuell gröda, markkartering och gödselns växtnärbalansinnehåll.

Avveckling av verksamheten

17. Verksamhetsutövaren ska till tillsynsmyndigheten i god tid före en eventuell nedläggning av hela verksamheten inge en avvecklingsplan och ifråga om del av verksamheten en anmälan om nedläggningen. Om det finns behov får tillsynsmyndigheten efter anmälan föreskriva att en avvecklingsplan ges in.

När tillståndet får tas i anspråk

Tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte har fått laga kraft (verkställighetsförordnande). Tillsynsmyndigheten ska meddelas när tillståndet tas i anspråk.

När verksamheten ska ha satts igång (igångsättningstid)

Den utökade verksamheten enligt tillståndet ska ha satts igång senast tre år efter att detta beslut har fått laga kraft. Annars förfaller tillståndet.

Tillsynsmyndigheten ska meddelas när det utökade verksamheten sätts igång.

Delgivning sker genom kungörelse

Miljöprövningsdelegationen beslutar, med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932), att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Nya

Lidköpings-Tidningen, Skaraborgsbygden och Skaraborgs Läns Tidning/Skara Tidning.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet i Vara kommun. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Bakgrunden till ansökan

GP Farm AB (sökanden) ansöker om tillstånd till befintlig och utökad slaktsvinsproduktion. Ansökan föranleds av att efterfrågan på svenskt kött ökar kontinuerligt och mer produktion i denna del av landet behövs för att möta behovet. Den planerade produktionen är också betydelsefull för företagets långsiktiga lönsamhet och utveckling. Byggandet och etableringen kommer att sysselsätta flera personer och gynna andra företag i bygden.

Tidigare tillstånd till verksamheten

Länsstyrelsen i Skaraborgs län gav den 25 mars 1994 (dnr 244-5342-92) tillstånd till slaktsvinsproduktion med utrymme för totalt 1 820 slaktsvin. Sökanden lämnade den 14 oktober 2011 in en anmälan om befintlig slaktsvinsproduktionen till Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun. Tillståndet från Länsstyrelsen upphävdes efter beslut från Miljöprövningsdelegationen den 24 oktober 2011. Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun beslutade om försiktighetsmått för verksamheten den 6 december 2011.

Sökandens samråd med myndigheter och enskilda

Samråd om verksamhetens inverkan på omgivningen har skett enligt 6 kap. miljöbalken i dess lydelse före den 1 januari 2018. Verksamheten ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Hur ansökan har handlagts

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 25 september 2017. Efter kompletteringar har ansökan kungjorts i ortstidningarna och remitterats till Länsstyrelsen och Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun. Yttranden har kommit in från båda remissinstanserna. Sökanden har fått tillfälle att bemöta yttrandena. Även tillsynsmyndigheten har fått möjlighet att lämna synpunkter på Länsstyrelsens yttrande.

Miljöprövningsdelegationen lämnade den 23 maj 2018 (dnr 551-31378-2017) tillstånd att bygga det planerade stallet för utökad slaktsvinsproduktion enligt huvudalternativet i ansökan (igångsättningsmedgivande), se bilaga.

Hur verksamheten klassificeras

Verksamheten klassificeras enligt miljöprövningsförordningen (2013:251) med verksamhetskoden

- 1.10-i (B) anläggning för djurhållning med mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion.

Verksamheten omfattas av industriutsläppsförordningen (2013:250) respektive industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU) och omfattas av följande kod i direktivet:

- 6.6 b intensiv uppfödning av svin med mer än 2 000 platser för slaktsvin avsedda för produktion (> 30 kg)

Vad ansökan avser

Sökanden ansöker om tillstånd för befintlig och utökad djurhållning med högst 3 300 platser för slaktsvin. Nybyggnation omfattar ett nytt stall med 1 400 platser.

Sökanden yrkar på igångsättningsmedgivande för att få påbörja anläggnings- och byggnadsarbeten innan beslut om slutligt tillstånd meddelats. Sökanden yrkar också på verkställighetsförordnande.

Sökanden yrkar även på att få sprida flytgödsel inför sådd av 30-35 hektar råg/höstkorn under perioden 1 augusti till 1 oktober. Spridningen kommer att anpassas till gällande regler för gödselgivor med högst 40 kg växttillgängligt kväve per hektar och högst 22 kg fosfor per hektar.

De åtaganden som sökanden gjort

Bevuxna skyddszoner, minst 6 meter breda, ska anläggas på åkermark utmed de vattendrag och öppna och vattenförande diken som är utmärkta på terrängkarta i skala 1:50 000. Skyddszonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insädd högst en gång vart femte år.

Spridning av stallgödsel får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 6 meter. Om annan teknik än exakt spridning används ska skyddsavståndet öka till 10 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot vattendraget.

Vid höstspridning inför sådd av råg/höstkorn, åtar sig sökanden att nedbruka gödseln inom 4 timmar för att minimera ammoniakförluster.

Sökanden föreslår följande villkor för verksamheten.

1. Enligt de generella reglerna i SJVFS 2015:21 får spridning av svinflyt ske under tiden 1 augusti – 31 oktober i växande gröda och inför höstsådd. Det vill sökanden ska vara gällande för höstoljeväxter och vallodling.
2. Spridning av svinflyt före sådd av höstråg och höstkorn får ske under tiden 1 augusti – 1 oktober på högst 35 ha.
3. Spridning av flytgödsel under lördagar, söndagar, helgdagar eller helgdagsaftnar bör undvikas.
4. Stallgödsel ska noggrant nedbrukas senast inom 48 timmar. Nedbrukning behöver inte ske vid spridning i växande gröda.
5. Spridning av stallgödsel får inte ske närmare dricksvattenbrunnar än 12 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot en vattentäkt.

6. Tillståndsinnehavaren ska i samband med miljörapporten rapportera till tillsynsmyndigheten vilka som har tagit emot eller köpt gödsel. Vidare ska det framgå vilka mängder gödsel som varit aktuella vid varje enskilt tillfälle.
7. Buller från verksamheten får inte överskrida högre ekvivalent ljudnivå utomhus vid bostäder än:
helgfri måndag till fredag kl. 07.00 -18.00 50 dB(A)
nattetid kl. 22.00 -07.00 40 dB(A)
övrig tid 45 dB(A)

De angivna värdena ovan ska kontrolleras genom mätning vid bullerkällorna (närfältsmätning) och beräkningar eller genom mätning vid berörda bostäder (immissionsmätning). Kontroll ska ske när tillsynsmyndigheten anser att kontroll är befogad. Momentana ljud nattetid (kl. 22.00-07.00) får utomhus vid bostäder högst uppgå till 55 dB(A)
8. Kemiska produkter och farligt avfall ska hanteras så att spill och läckage förhindras. Förvaring av kemiska produkter och farligt avfall ska ske på ogenomsläpplig yta som är försedd med invallning eller annan konstruktion till skydd mot utsläpp samt i övrigt utformad så att nederbörd inte samlas. Vid lagring i tankar eller behållare ska uppsamlingsvolymen inom respektive invallning minst motsvara den största behållarens volym plus 10 procent av övriga behållares volym. Tankar och cisterner ska vara försedda med skydd mot överfyllnad. Absorptionsmedel ska finnas lättillgängligt vid förvaringsplatsen
9. Döda djur i väntan på borttransport ska förvaras på ett betryggande sätt ur smittspridnings- och luktsynpunkt.
10. Ett aktuellt kontrollprogram ska finnas för verksamheten och följas. Programmet ska omfatta bland annat påverkan på vattenrecipienten samt ange hur verksamheten kontrolleras med avseende på mätmetod, mätfrekvens och utvärderingsmetod. Förslag till kontrollprogram ska lämnas till tillsynsmyndigheten senast sex månader efter det att detta tillstånd har tagits i anspråk.
11. Minst vart tionde år ska markkartering med analys av fosfor, kalium och pH göras.
12. Vart tredje år, med start verksamhetsåret 2019, ska en växtnäringsbalans med avseende på fosfor och kväve upprättas för verksamheten. Växtnäringsbalansen ska redovisas i den årliga miljörapporten.

Sökandens beskrivning av verksamheten

Befintlig verksamhet

Idag bedrivs en specialiserad produktion med 1 870 platser för slaktsvin vilket ger en årlig produktion av ca 6 100 slaktsvin. Platserna är fördelade på sex avdelningar, där uppfödning sker omgångsvis med ca 3,25 omgångar per år (16 veckors omgångstid). Smågrisarna köps in från en smågrisproduktion som sökanden är delägare i. Sökanden bedriver därutöver växtodling, som 2017 omfattade ca 335 hektar. I företaget bedrivs även vindkraft.

Ansökt verksamhet

Planerad produktion ska omfatta uppfödning i befintliga stallar med 1 870 platser för slaktsvin och i en tillkommande ny stallbyggnad med ytterligare 1 400 platser för slaktsvin, till totalt 3 300 platser för slaktsvin. Verksamheten kommer totalt att producera ca 10 100 slaktsvin per år. Det nya stallet får yttermått på ca 25*80 meter, 6–7 meters nockhöjd och ska delas in i fyra avdelningar.

Användningen av råvaror m.m. till verksamheten kommer att utgöras av inköpt foder, egen och inköpt foderspannmål och bönor, traktorbränsle, strömedel och vatten. Uppvärmningen av befintliga stallar sker med värmepump och vid behov aerotemper. Värmepumpens får del av sin energi från kollektorslangar som är nedgjutna i stallarnas gödselrännor. Uppvärmningen i det nya stallet kommer också att ske med värmepump.

Utsläppskällor utgörs av ammoniakavgång från stall, gödsellager och vid gödselspridning. Därutöver lukt till luften respektive kväve och fosfor från åkermark till vatten. Tvättvatten från stallrengöring leds tillsammans med flytgödseln vilket samlas upp och lagras i flytgödselbehållare. Dagvatten från takytorna avleds via befintliga stamledningar och ut i dräneringssystem. Sanitärt avloppsvatten från befintliga personalutrymmen har hittills samlats upp i en flytgödselbehållare, men ett kommunalt föreläggande finns från kommunen om anpassning av avloppssystem och kommer att byggas om senast hösten 2018.

Utlakning av kväve och fosfor är beräknade enligt schablon i Naturvårdsverkets vägledning där hänsyn tagits till det geografiska lägets förutsättningar, jordarter och grödor. Utsläppens storlek beräknas till 31,4 kg kväve per hektar och år respektive 0,52 kg fosfor per hektar och år.

Mängden döda djur beräknas till ca 1,6 % av antalet insatta djur, totalt 12,4 ton per år. Dessa hämtas av Svensk Lantbrukstjänst AB för vidare transport till av Jordbruksverket godkänd destruktionsanläggning. I väntan på borttransport lagras döda djur i container oåtkomligt för vilda och tama djur. Farligt avfall (lysrör/lampor, sprayburkar, blybatterier, spillolja m.m.) och annat avfall som inte kan nyttiggöras eller återvinnas i den egna verksamheten kommer att sorteras och transporteras regelbundet för återvinning till godkända uppsamlingsanläggningar. Anmälan om egen transport av farligt avfall har lämnats till Länsstyrelsen.

Risken för förorening är mycket liten då förbrukningen och lagrad mängd av farliga ämnen kommer att vara låg. Växtskyddsmedel förvaras i små mängder i invallat och låst utrymme. Tankar för eldningsolja och diesel har överfyllnadsskydd för att inte förorena mark, yt- eller grundvatten. Tank för eldningsolja står inomhus. Om ett läckage skulle uppstå kommer det att samlas upp säkert och inte spridas på åkermark. Desinfektionsmedel lagras i låg mängd och inomhus. Råttgift lagras inte förutom betet i de fällor som hanteras av ett anlitat företag för skadedjurskontroll. Slutsatsen är att risken för föroreningar som har samband med verksamheten är mycket liten och bedömningen är att det ej finns ett behov av en fullständig statusrapport.

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

Lokaliseringen inklusive planförhållandena

Tråvad 15:49 ligger i ett utpräglat jordbruksområde inom nitratkänsligt område. Cirka 800 meter nordöst om brukningscentrum ligger en mindre tätort, Tråvad, med ca 450 invånare. Närmast större tätort, Vara, är belägen ca sex km nordväst om gården. Brukningscentrum omfattas inte av detaljplan eller områdesbestämmelser. Vindarna är till största delen sydvästliga. Inom dryga 500 meter från stallarna finns 13 närboende. Den närmaste finns ca 300 meter från planerad byggnation.

Huvudalternativet (alt. 1) för lokalisering av det planerade stallet ligger norr om befintlig anläggning och utgörs av åkermark. Stallet orienteras i väst-östlig riktning, d.v.s. parallellt med befintliga stallar, och yttermåttan projekteras till ca 25*80 meter. En utbyggnad, ca 10*16 meter, planeras mitt på den södra långsidan.

En alternativ lokalisering (alt. 2) i anslutning till gårdscentrum ligger omedelbart öster om gårdscentrum.

Fördelar med huvudalternativet framför alternativ 2 är följande:

- Gårdsbilden blir bra med stallarna samlade. Det spar arbete för daglig skötsel respektive vid leveranser av små- och slaktgrisar,
- Enkel anslutning till befintliga gödselbehållare, foderkök, vatten och el,
- Minimalt behov av nya vägar och gårdsplaner,
- Platsen begränsar inte framtida utveckling och utbyggnad av spannmålsanläggningen.

Möjligheterna att hitta bra alternativa platser för det nya stallet begränsas av brukningscentrumets placering och att nybyggnationen bör ligga i anslutning till befintlig produktion. Det är av avgörande ekonomisk och praktisk betydelse att befintliga och nybyggt stall hålls väl samlade med närhet till foderberedning, gödsellager, personalrum, ledningsdragningar m.m. samt att inte onödigt mycket åkermark går åt för nya vägar och gårdsplaner.

Bedömningen är att den planerade verksamheten kommer att kunna bedrivas utan påverkan på kulturvärden, värdefull naturmiljö och Natura 2000-områden.

Nollalternativet

Alternativet att inte utöka skulle innebära orimligt negativa konsekvenser för sökanden. Dels skulle lönsamheten påverkas negativt och en långsiktig utveckling av företaget begränsas.

Miljökonsekvenser

Utsläpp till luft

Produktionen orsakar utsläpp av framför allt ammoniak till luften. Utsläppen sker från stall samt vid lagring och spridning av stallgödsel. Beräkningarna enligt schablon i Jordbruksverkets program VERA, innebär att utsläppen från stall i befintlig produktion uppgår till 1,95 kg NH₃ per plats och år. I den planerade produktionen minskar utsläppen till 1,77 kg NH₃ per plats och år. Utsläppen uppgår schablonmässigt till 14 % av mängden kväve i färsk gödsel i stallet. Utsläppen är

med god marginal lägre än gränsvärdet BAT-AEL, som är 2,6 kg NH₃ per plats och år.

Utsläppen hålls låga även under fortsatt hantering av stallgödseln, bland annat genom att alla djur hålls på flytgödselsystem och att gödselbrunnarna har bottenfyllning och stabila svämtäcken alternativt täcks med sexkantiga plastelement (Hexa Cover®). Effektiv spridning görs med en gödseltunna utrustad med släpslangar. Efterföljande snabb nedbrukning av gödseln i marken görs för att minska förlusterna. Vid höstspridning inför sådd av råg eller höstkorn kommer nedbrukning att ske inom fyra timmar.

Avstånden från stallarna till närboende är så långa att det minimerar risken för luktstörningar. Utloppen från ventilationsfläktarna är därutöver placerade cirka 7 meter över markytan, vilket gör att stallens frånluft snabbt och effektivt späds ut i en stor luftvolym. Störst risk för luktstörningar uppstår i samband med omrörning, transport och spridning av stallgödsel. Spridningen kommer att anpassas efter väder och vind för att minimera luktstörningar. Vidare kommer spridning att undvikas på helgdagar. Snabb nedbrukning av flytgödsel kommer att ske av den gödsel som inte sprids i växande gröda. Vid all spridning används släpslang som placerar gödseln på marken. Genom de här åtgärderna bedöms luktstörningar hållas på en låg och klart acceptabel nivå.

Utsläpp till vatten

Att bedöma risken för fosforläckage är svårt, men sökandens övergripande bedömning är att den utökade produktionen inte kommer att försämra någon kvalitetsfaktor eller komma att äventyra möjligheten för de aktuella vattendragen att uppnå miljökvalitetsnormerna. Sökandens bedömning grundar sig på att spridning av stallgödsel sker enligt Jordbruksverkets rekommendation och grödornas behov. Nuvarande arealkrav vid spridning av stallgödsel är max 22 kg fosfor per hektar och år i genomsnitt över en 5-årsperiod. I befintlig produktion innebär det ett krav på ca 167 hektar. Efter utökning kommer den högre gödselproduktionen att fördelas på en större areal. Kravet kommer att uppgå till 266 hektar. Sökanden har med tanke på investeringen utökat sin areal under 2017 till totalt ca 331 hektar spridningsareal. Skulle t.ex. all stallgödsel fördelas på all den marken under ett år skulle belastningen inte bli högre än 17 kg fosfor per hektar. Därtill kommer områdets förutsättningar med ett flackt landskap och få angränsande vattendrag, som minimerar riskerna för ytavrinning av växtnäring. Därutöver påtalar sökanden att bevuxna kantzoner etablerats mot vatten och att höstspridning av stallgödsel ska minskas ytterligare.

Yttranden från myndigheter och enskilda i sammanfattning

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen har tillstyrkt ansökan och anser att verksamheten är tillåtlig, se sidorna 4–5 i bifogat beslut om igångsättningsmedgivande.

Villkor

Länsstyrelsen föreslår 16 villkor för verksamheten inom områdena allmänt, avlopp från foderkök mm, spridning av organiska gödselmedel, buller, kemikalier och avfall, kontroll av verksamheten samt avveckling av verksamheten. De villkorsförslag som varit föremål för diskussion i ärendet återges nedan.

4. Avlopp från foderkök, tvättvatten från rengöring av stallar och maskiner samt förorenat dagvatten från utlastningsytor och andra hårdgjorda ytor vid anläggningen ska ledas till flytgödselbehållare alternativt samlas upp i annan tät behållare för omhändertagande.
5. Bevuxna skyddszoner, minst 6 meter breda, ska anläggas på åkermark utmed vattendrag eller annat vattenområde som är vattenförande hela året. Skyddszonerna ska vara ständigt gräsbevuxna och får brytas för ny insådd högst en gång vart femte år. På skyddszonerna får inte gödsling och kemisk bekämpning ske.
9. Organiska gödselmedel ska brukas ned senast inom 12 timmar, såvida inte spridning sker i växande gröda.
10. Spridning av organiska gödselmedel får inte ske närmare vattendrag eller vattenförande dike än 10 meter. Om exakt spridningsteknik (bandspridning eller myllning) används kan skyddsavståndet minskas till 6 meter. Spridning får inte ske närmare vattentäkt än 50 meter. Särskild försiktighet ska iakttas där markytan lutar mot vattendrag eller vattentäkt, liksom där åkermarken regelmässigt översvämmas vid snösmältning eller riklig nederbörd.

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har inget att erinra mot att igångsättning medges under förutsättning att platsen är utredd gällande kulturmiljö samt att ärendet har kungjorts.

Miljö- och byggnadsnämnden har inget att erinra mot Länsstyrelsens yttrande till Miljöprövningsdelegationen.

Sökandens bemötande av yttrandena

Gällande Länsstyrelsens förslag till villkor 4, som berör tvätt av maskiner, yrkar sökanden på att tvätt av maskiner ska kunna ske enligt nuvarande gällande försiktighetsmått från kommunen:

Rengöring av maskiner med vatten och/eller tvättkemikalier får bara ske på platta där vattnet samlas upp till en sluten behållare samt gräsbevuxna eller grusade ytor som saknar direkt avrinning till markdräneringen.

Detta framgår också av sökandens beskrivning i komplettering i ärendet. Där beskrivs att en del tvättning av maskiner sker på gräs. Platsen är utmärkt på kompletterings bifogade situationsplan.

Om det förekommit oljeläckage och/eller används avfettningsmedel kommer tvättning inte att ske utan uppsamling. Men om t.ex. en skördetröska ska spolas av från boss och damm och andra maskiner från jordsmuts, torde det vara skäligt att det kan ske enligt nuvarande gällande försiktighetsmått. I övrigt avstår sökanden från att yttra sig.

Motiveringen till Miljöprövningsdelegationens beslut

Är verksamheten tillåtlig och kan miljökonsekvensbeskrivningen godkännas?

I det tidigare beslutet om igångsättningsmedgivande, se bilaga, har Miljöprövningsdelegationen godkänt miljökonsekvensbeskrivningen och bedömt att verksamheten enligt ansökan är tillåtlig. Vad som återstår att ta ställning till är vilka villkor som behövs för tillståndet.

Är verksamheten förenlig med lagstiftning som gäller parallellt?

Bästa tillgängliga teknik

I februari 2017 offentliggjordes BAT-slutsatser (slutsatser om bästa tillgängliga teknik) för intensiv uppfödning av fjäderfä och grisar i EU-kommissionens genomförandebeslut (EU) 2017/302. Det finns därmed en BAT-slutsats med begränsningsvärde för ammoniakutsläpp från stallar, så kallad BAT-AEL, som för växande grisar ska kunna innehållas i intervallet 0,1-2,6 kg NH₃ per djurplats och år. Intervallets nedre gräns är kopplad till användning av ett luftreningssystem, vilket i det här fallet inte bedöms som skäligt. Däremot ska den övre gränsen, 2,6 kg, klaras. Efterlevnad av BAT-slutsatserna ska redovisas årligen i samband med miljörapporten och Miljöprövningsdelegationen anser inte att det finns skäl till någon ytterligare reglering av ammoniakutsläppet än vad som redan framgår av beslutade BAT-slutsatser.

Vilka villkor behövs för tillståndet?

Med anledning av redovisade förslag till villkor och remissinstansernas synpunkter samt sökandens bemötande gör Miljöprövningsdelegationen följande överväganden när det gäller villkor för verksamheten. De villkor som är av karaktären standardvillkor och överensstämmer med vad som är brukligt vid den här typen av verksamhet med liknande storlek och omgivning motiveras inte närmare.

Villkor 3 (åtgärder vid olägenheter)

Länsstyrelsen har anfört att det generellt finns en viss risk för olägenheter från flugor och lukt vid den nu aktuella typen av djurhållning. Det är framför allt stallgödselhanteringen som kan utgöra källa till dessa olägenheter. Det kan dock inte uteslutas vid en utökad verksamhet att även andra källor till olägenheter kan uppstå; exempelvis damm, vibrationer och buller från transporter, fläktar och maskiner. Miljöprövningsdelegationen delar den bedömningen och föreskriver därför ett sådant villkor enligt Länsstyrelsens förslag.

Villkor 4 – 5 (avlopp från foderkök mm)

Sökanden har i bemötande av Länsstyrelsens förslag på villkor för rengöring av exempelvis maskiner, begärt att få kunna spola av maskiner från exempelvis jord, boss och annat damm utan användning av avfettningsmedel på gräsbevuxen yta. Detta tillåts idag i det föreläggande om försiktighetsmått som beslutats av Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun. Länsstyrelsens motivering till villkorsförslaget är att läckage och spill av näringsämnen och föroreningar ska förhindras att spridas till omgivningen och därmed inte riskera att belasta vattenrecipienten. Miljöprövningsdelegationen delar Länsstyrelsens bedömning till

villkor 4. Miljöprövningsdelegationen bedömer dock att avspolning utan användning av kemikalier, kan få göras på gräsbevuxen yta. Vid tvätt med kemikalier och då risk föreligger för spill av oljerester ska dock tvätt ske på platta, vilket framgår av villkor 5.

Villkor 6 - 11 (spridning av organiska gödselmedel)

Sökanden har i samband med komplettering av ansökan, önskat att de egna föreslagna villkoren om etablering av skyddszoner respektive vissa skyddsavstånd intill vattendrag istället ska läggas som åtaganden i tillståndet. Länsstyrelsen har föreslagit ett villkor med motsvarade innebörd som sökanden men med tillägget att gödsling och kemisk bekämpning inte får ske på skyddszonerna.

Miljöprövningsdelegationen bedömer sammantaget att sökandens villkor om skyddszoner kan läggas som ett åtagande i tillståndet. Samtidigt ska Länsstyrelsens förslag om att gödsling och kemisk bekämpning på skyddszonerna inte får ske fastställas som ett eget villkor (villkor 6). Skälet är att bäst effekt uppnås med en kombination av anlagda skyddszoner och skyddsavstånd till vattendrag vid gödsling och bekämpning.

Enligt ett av sökandens villkorsförslag framgår att man vill kunna sprida svinflytgödsel under perioden augusti till oktober i växande gröda och inför höstsådd. Man vill att det ska gälla för både oljeväxter och vid vallodling. Länsstyrelsen har påtalat att vallgröda och oljeväxter är bra på att ta upp kväve på hösten. Därmed minskar risken för ytavrinning och utlakning, jämfört med spridning inför höstsådd av andra grödor. Ett sådant villkor (nr 7) kan därför accepteras.

Generellt tar höstsådda spannmålsgrödor upp en begränsad mängd växtnäring under hösten efter sådd. Sökanden har yrkat på att få sprida på 30-35 hektar, medan arealen i villkorsförslaget är 35 hektar. Miljöprövningsdelegationen anser att höstspridning till spannmålsgröda ska göras återhållsamt mot bakgrund av läckagerisken och fastställer arealen till högst 30 hektar på lerjordar (villkor 8).

Nedbrukning av gödsel efter spridning är en effektiv metod för att minska ammoniakavgång, luktstörningar och öka växtnäringsutnyttjandet. Sökanden har föreslagit ett villkor för nedbrukning som överensstämmer med det försiktighetsmått som gäller för dagens anmälningspliktiga verksamhet, det vill säga inom 48 timmar. Länsstyrelsen anser att när verksamheten nu utökas och bolaget ska bedriva en verksamhet som omfattas av industriutsläppsdirektivet (IED) och därmed högre krav ur miljösynpunkt, så är det skäligt att förkorta denna tid. Ju kortare tid som får gå mellan spridning och nedbrukning desto bättre effekt. Länsstyrelsen anser att det är skäligt att nedbrukning ska ske högst 12 timmar efter spridning, med undantag av då spridning sker till råg och höstkorn under tidig höst (1 augusti – 30 september), då nedbrukning ska ske enligt sökandens åtagande (inom 4 timmar efter spridning). Miljöprövningsdelegationen delar Länsstyrelsens uppfattning varför nedbrukning av organiska gödselmedel inom 12 timmar föreskrivs i villkor 9. Miljöprövningsdelegationen anser även att det ska tydliggöras i villkor (nr 7), trots det åtagande som sökanden gjort, att nedbrukning ska ske under 4 timmar under den period som anges i villkor 7.

Sökandens två villkorsförslag om skyddsavstånd till känsliga objekt skiljer sig från Länsstyrelsens yttrande på så sätt att sökanden förordar ett minsta skyddsavstånd för spridning intill vattentäkt på 12 meter medan Länsstyrelsen förordar 50 meter. Miljöprövningsdelegationen konstaterar att gällande försiktighetsmått från Miljö-

och byggnadsnämnden också anger att skyddsavståndet till vattentäkt ska vara 50 meter. Sökanden har heller inte motiverat varför skyddsavståndet skulle minskas till 12 meter. Därtill har Länsstyrelsen även förordat att särskild försiktighet ska iakttas vid gödselspridning på åkermark som regelbundet översvämmas vid snösmältning eller vid riklig nederbörd. På spridningsarealer som lutar mot vattendrag och som under vissa omständigheter riskerar att översvämmas, är det viktigt att välja spridningstillfällen där risken för ytavrinning är som lägst. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att de av Länsstyrelsen föreslagna skyddsavstånden ska fastställas i villkor nr 11.

Villkor 15 (kontroll)

Sökanden har föreslagit mer detaljerade villkor jämfört med Länsstyrelsen så till vida att sökanden yrkat på exakta tidsangivelser för olika kontroller i villkor. Detaljer i kontrollprogrammet kan med fördel regleras i samråd mellan verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Hur ofta en viss kontroll behöver ske kan variera över åren. På detta sätt ges en viss flexibilitet för både verksamhetsutövare och tillsynsmyndighet. Normalt intervall för markkartering har markkarteringsrådet angivit till tio år. Kortare intervall kan vara motiverat på fält med exempelvis varierande jordarter, lätta jordar och avvikande gödslingsintensitet, medan längre intervall kan bli aktuellt på fält med exempelvis jämna jordartsförhållanden och ingen eller måttlig stallgödseltillförsel.

När det gäller den del av kontrollprogrammet som omfattar kontroll av påverkan på vattenrecipienten kan medverkan i områdets samordnade recipientkontroll vara ett alternativ till enskild kontroll.

Med en gödslingsplan får verksamheten ett bra verktyg för överblick och möjlighet att planera, genomföra och kontrollera fördelning av växtnäring på den areal som bolaget förfogar över. Med en god planering minskar risken för en ojämn fördelning av växtnäring som kan leda till onödigt växtnäringsläckage och dåligt utnyttjande av växtnäring. Det behöver inte anges i villkor vilka kontroller som ska redovisas i miljörapporten eftersom det ändå följer av Naturvårdsverkets föreskrift om miljörapport.

Villkor 17 (avveckling av verksamheten)

Miljöprövningsdelegationen bedömer i likhet med Länsstyrelsen att det är skäligt att tillsynsmyndigheten ges möjlighet att föreskriva om en avvecklingsplan, mot bakgrund av att den planerade djurhållningen klassas som IED-verksamhet.

När får tillståndet tas i anspråk?

Miljöprövningsdelegationens meddelade verkställighetsförordnande i beslutet om igångsättningsmedgivande (se motivering på sidan 7 i bifogat beslut). Av samma skäl anser Miljöprövningsdelegationen att verkställighetsförordnande kan beviljas även för detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Förutsatt att de föreskrivna villkoren iakttas anser Miljöprövningsdelegationen sammanfattningsvis att verksamheten går att förena med målen för miljöbalken, de allmänna hänsynsreglerna och en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna. Därför ska tillstånd ges till verksamheten.

Information

Varje år ska verksamhetsutövaren senast den 31 mars lämna en miljörapport till tillsynsmyndigheten. Miljörapporten ska lämnas elektroniskt via Svenska miljörapporteringsportalen, <https://smp.lansstyrelsen.se> (se 26 kap. 20 § miljöbalken och Naturvårdsverkets föreskrifter [NFS 2016:8] om miljörapport).

Den som har tillstånd ska betala en årlig provnings- och tillsynsavgift. Avgiften ska betalas från och med det kalenderår som följer efter det att tillståndet gavs. Avgiften ska betalas efter beslut av Länsstyrelsen (se 2 kap. förordningen [1998:940] om avgifter för provning och tillsyn enligt miljöbalken). Om kommunens miljönämnd är tillsynsmyndighet tillkommer avgift enligt den kommunala tillsynstaxan.

Om verksamheten ska ändras kan det krävas ett helt nytt tillstånd, ändringstillstånd eller anmälan till tillsynsmyndigheten (se 1 kap. 4 och 11 §§ miljöprovningförfordningen [2013:251]).

Om verksamheten överlåts till någon annan fysisk eller juridisk person ska den nya verksamhetsutövaren snarast möjligt upplysa tillsynsmyndigheten om det (se 32 § förordningen [1998:899] om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd).

Detta tillstånd innebär inte att verksamhetsutövaren slipper krav som följer av andra bestämmelser, exempelvis enligt 11 kap. miljöbalken om vattenverksamhet, kulturmiljölagen (1988:950) eller plan- och bygglagen (2010:900). Det kan handla om att det också är nödvändigt med tillstånd till eller anmälan av vattenverksamhet, tillstånd för ingrepp i fornlämning eller bygglov. Exempel på andra förordningar och föreskrifter som gäller vid sidan av detta tillstånd är

- förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2006:84) om befattning med animaliska biprodukter och införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur
- Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter)
- djurskyddslagen (1988:534) och djurskyddsförordningen (1988:539)
- förordningen (2018:471) om medelstora förbränningsanläggningar
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter [MSBFS 2018:3] om cisterner med anslutna rörledningar för brandfarliga vätskor.

Alla som bedriver eller har bedrivit en miljöfarlig verksamhet ansvarar för efterbehandling av mark- och vattenområden samt byggnader och anläggningar som är förorenade. Den som äger eller brukar en fastighet ska genast underrätta tillsynsmyndigheten om det upptäcks en förorening som kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön (se 2 kap. 8 § och 10 kap. miljöbalken).

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har Sabine Lagerberg, ordförande, och Marika Lundmark, miljöskakunnig, deltagit. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, miljöhandläggare.

Sabine Lagerberg

Marika Lundmark

Detta beslut har godkänts digitalt. Det saknar därför namnunderskrifter.

Så här överklagar du Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 14 december 2018**.

Om den som överklagar är en part som företräder det allmänna, ska överklagandet dock ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 30 november 2018**.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Bilaga:

Tillstånd att påbörja anläggnings- och byggnadsarbeten (igångsättningsmedgivande), beslut den 23 maj 2018 (dnr 551-31378-2017), inklusive kartöversikt gårdscentrum Tråvad 15:49

Sändlista:

Externt

- Naturvårdsverket, industri@naturvardsverket.se
- Havs- och vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se
- Länsstyrelsen/Enheten för miljötillsyn, miljoskydd.vastragotaland@lansstyrelsen.se
- Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun, miljo.bygg@vara.se
- Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se
- Aktförvararen i Vara kommun, vara.kommun@vara.se

Internt

- Sabine Lagerberg
- Marika Lundmark
- Stig Karlsson
- Monica Lind
- Katja Almqvist
- Elisabeth Lindqvist Tärneld

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Miljöprövningsdelegationen

BESLUT
2018-05-23

Bilaga
Diarienummer
551-31378-2017
Dossienummer
1470-1131

Sida
1(9)

GP Farm AB
Tråvad Skattegården 10, Tråvad
gpfarmab@gmail.com

Tillstånd att påbörja anläggnings- och byggnadsarbeten på fastigheten Tråvad 15:49 i Vara kommun

Kod i miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251): 1.10-i (B)

Kod i industriutsläppsdirektivet (2010/75/EU): 6.6 b

Beslut

Miljöprövningsdelegationen lämnar med stöd av 22 kap. 26 § jämte 19 kap. 5 § första stycket 10 miljöbalken, GP Farm AB, tillstånd att på fastigheten Tråvad 15:49 i Vara kommun bygga det planerade stallet för utökad slaktsvinsproduktion enligt huvudalternativet (se bilaga). Stallet får inte tas i anspråk för produktion genom insättning av djur eller på annat sätt förrän slutligt beslut i tillståndsfrågan har meddelats.

Detta beslut gäller omedelbart även om det överklagas.

Miljöprövningsdelegationen godkänner med stöd av 6 kap. miljöbalken den i ärendet upprättade miljökonsekvensbeskrivningen.

Särskilda upplysningar

Detta beslut befriar inte sökanden från skyldigheten att följa vad som gäller enligt andra bestämmelser för den byggnation som nu kan påbörjas.

Vid den slutliga prövningen kommer tillståndets omfattning och särskilda villkor att fastställas för verksamheten. Bolaget uppmärksammas på att den omfattning och de villkor som då kommer att beslutas, kan komma att påverka anläggningens utformning.

Kungörelsedelgivning

Miljöprövningsdelegationen förordnar med stöd av 47 och 49 §§ delgivningslagen (2010:1932) att delgivning av detta beslut ska ske genom kungörelse. Kungörelsen införs inom tio dagar i Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidningarna Nya Lidköpings-Tidningen, Skaraborgsbygden och Skaraborgs Läns Tidning Skara Tidning.

Beslutet hålls tillgängligt hos Länsstyrelsen och hos kommunkansliet i Vara kommun. Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se.

Redogörelse för ärendet

Ansökan föranleds av att GP Farm AB (bolaget) planerar för utökning av den befintliga slaktsvinsproduktionen på fastigheten Tråvad 15:49, från dagens anmälningspliktiga 1 870 platser till tillståndspliktiga 3 300 platser.

Ansökan med yrkanden

Bolaget vill bygga ett stall med ytterligare 1 400 platser för slaktsvin.

Bolaget yrkar på igångsättningsmedgivande samt verkställighetsförordnande för såväl ansökan om tillstånd som yrkandet om igångsättningsmedgivande.

Bolaget motiverar ansökan och yrkandet med att efterfrågan på svenskt griskött ökar. Det är därför angeläget att kunna starta verksamheten så snart som möjligt. En fördröjning äventyrar affärsuppgörelser med köpare av slaktgrisar, byggfirmor samt leverantörer av stall och utrustning. Det råder dessutom överskott på smågrisar från Longs Smågrisproduktion AB som bolaget är delägare i. De trängs på en svensk smågrisemarknad med ett i nuläget totalt överskott.

Samråd

Samråd om verksamhetens inverkan på omgivningen har skett enligt 6 kap. miljöbalken. Verksamheten omfattar anläggning för djurhållning med mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion och utgör därmed en verksamhet som alltid ska antas medföra betydande miljöpåverkan enligt 3 § förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar.

Enligt samrådsredogörelsen lämnades skriftlig information till närboende. Ett yttrande framfördes. Därutöver har övriga berörda meddelats via annons i lokaltidningarna Nya Lidköpings-Tidningen och Skaraborgs Läns Tidning. Inga synpunkter framkom till sökanden.

Ärendets handläggning

Ansökan med miljökonsekvensbeskrivning kom in till Miljöprövningsdelegationen den 25 september 2017.

Efter kompletteringar har ansökan kungjorts i ortstidningarna och remitterats till Länsstyrelsen samt Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun. Yttranden har kommit in från båda remissinstanserna. I övrigt har inga synpunkter framförts från enskilda eller någon annan part. Bolaget har fått tillfälle att bemöta yttrandena. Miljö- och byggnadsnämnden, tillsynsmyndighet, har getts möjlighet att lämna synpunkter på Länsstyrelsens yttrande med förslag på villkor för verksamheten. Nämnden har inget att erinra mot yttrandet.

Klassificering av verksamheten

Verksamheten klassificeras enligt miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251) enligt verksamhetskod 1.10-i (B), det vill säga anläggning för djurhållning med mer än 2 000 platser för växande grisar som är tyngre än 30 kilogram och avsedda för produktion.

Verksamheten omfattas även av industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250) och industriutsläppsdirektivet, IED, (2010/75/EU) enligt kategori 6.6 b i direktivet.

Bolagets beskrivning av verksamheten

Idag bedrivs en befintlig slaktsvinsproduktion med 1 870 slaktsvinsplatser på fastigheten Tråvad 15:49. Länsstyrelsen i Skaraborgs län meddelade i beslut den 25 mars 1994 tillstånd att bedriva slaktsvinsproduktion på fastigheten. I december 2011 beslutade Miljö- och byggnadsnämnden i Vara kommun om försiktighetsmått för slaktsvinsproduktionen på fastigheten efter anmälan från GP Farm AB. Tillståndet från Länsstyrelsen upphörde att gälla den 31 december 2011 efter ansökan från bolaget.

Djurhållningen är planerad att utökas till totalt 3 300 djurplatser. Uppfödningen kommer därmed totalt att omfatta ca 10 100 slaktsvin per år. Huvudalternativet utgörs av ett nytt stall med 1 400 platser omedelbart norr om och parallellt med befintligt stall och flytgödsellager vid gårdscentrum.

Lagringskapaciteten för flytgödsel är redan anpassad för det ökade behovet. Flytgödsellagren finns dels vid de befintliga stallarna, dels som ett satellitlager som ligger utanför gårdscentrum. Tillräcklig spridningsareal finns redan tillgänglig inom bolaget för den nu planerade utökningen.

Den planerade stallbyggnationen får 13 närboende inom dryga 500 meters radie från befintliga och planerade stallar, utöver sökandens boende. Närmast närboende finns på ca 300 meters avstånd från planerad byggnation. Vindarna är i huvudsak sydvästliga.

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolagets bedömning är att den planerade verksamheten kommer att bedrivas med minimal näringsbelastning och störning på vattendragen, tack vare exempelvis säker och god tillgång på lagringskapacitet för gödsel. Därutöver har man goda rutiner vid transport och övrig hantering av gödseln samt kontinuerlig egenkontroll i verksamheten.

Klassning av vattendragen i området är måttlig ekologisk status. I Afsån är *fysikalisk kemiska kvalitetsfaktorer* med avseende på *näringsämnen* otillfredsställande, medan de i Lidan är måttliga.

Exempel på åtgärder för att minimera växtnäringsläckage från verksamheten är: effektiv produktion, fasutfordring med tillsats av fytas i foder, kylning av stallgödsel i gödselrännor, gödselanalys, gödslingsplan, upprätthållande av skyddsavstånd till vattendrag vid gödselspridning och etablerade skyddszoner intill vattendrag. Därutöver deltar man i Greppa Näringsens rådgivning för växtnäringshushållning samt särskild rådgivning inom intensiv potatisodling.

Påverkan på den kemiska statusen i vattendragen, kommer att vara minimal enligt bolaget. Det finns inget kvicksilver i de växtskydds- och bekämpningsmedel respektive betmedel för utsäde som används av bolaget.

Fastigheten berörs inte av riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken. Kulturhistoriska lämningar finns inte i nära anslutning till de planerade områdena för byggnation.

Det är bolagets bedömning att kulturhistoriska lämningar och naturmiljön inte kommer att påverkas av den planerade verksamheten.

Transportbehovet kommer att öka vid utbyggnad, främst av djur, foder och gödsel. För att minimera påverkan kommer väl anpassade fordon med fulla lass att användas och det kommer att ske ett kontinuerligt arbete för optimal logistik. Externa transporter beräknas uppgå till 4 - 6 st. per vecka. Buller från själva verksamheten kommer inte att påverka omgivningen i någon större omfattning.

Vattenförsörjning sker genom befintlig vattentäkt vid gårdscentrum. Uttaget beräknas öka från 4 655 till 7 555 m³ per år. Bolaget konstaterar att täktens kapacitet med god marginal är tillräcklig, vilken uppgår till 288 m³ per dygn. Närliggande fastigheter får sitt vatten via både kommunal försörjning och egna brunnar.

Yttranden

Länsstyrelsen

Länsstyrelsen bedömer att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven som ställs i 6 kap. miljöbalken och tillstyrker ansökan om utökad djurhållning enligt den beskrivna lokaliseringen enligt huvudalternativet (Alt 1) inom fastigheten Tråvad 15:49 i Vara kommun. Tillståndet ska förenas med villkor.

Länsstyrelsen tillstyrker ansökan om igångsättningsmedgivande.

Tillåtlighet

Planförhållanden och val av plats

För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde ska det enligt 2 kap 6§ miljöbalken väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet ska kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö. Vidare framgår att tillstånd inte får ges i strid med en detaljplan eller områdesbestämmelser.

Enligt *huvudalternativet* (Alt 1) i ansökan byggs det planerade stallet omedelbart norr om, och parallellt med, stallarna vid befintligt gårdscentrum. Stallet orienteras därmed i öst-västlig riktning. En yta om 25 * 80 meter på åkermark avsätts för byggnation.

De fördelar som lyfts fram i ansökan för huvudalternativet är:

- bra och samlad gårdsbild, vilket spar tid för daglig skötsel och vid in- och utleveranser av djur,
- enkla anslutningar till befintliga gödselbehållare, foderkök, vatten och el,
- minimalt med nya vägar och planer,
- placeringen kommer inte att låsa in och begränsa framtida utbyggnad av den befintliga spannmålsanläggningen.

Alternativ lokalisering (Alt 2) innebär att stallet byggs omedelbart öster om stallarna vid befintligt gårdscentrum. Stallet orienteras då i nord-sydlig riktning.

Länsstyrelsen bedömde mot bakgrund av läget intill Lidan, omkringliggande fornlämningsbild samt de geologiska och topografiska förhållandena att byggnation i anslutning till gårdscentrum ska föregås av en arkeologisk utredning. Syftet är att fastställa förekomst av eventuella fornlämningar inom planerade byggnationsytor. Resultaten från utredningen visar att inga fornlämningar påträffats på platsen för huvudalternativet för det planerade stallet. Den alternativa lokaliseringen utreds endast om huvudalternativet inte kan godtas efter en helhetsbedömning.

Verksamheten innebär inte risk för påtaglig skada på något riksintresse för naturvård eller annat ändamål. Det finns inga Natura 2000-områden eller andra skyddade markområden som påverkas av anläggningen.

Verksamheten strider i övrigt inte mot gällande detaljplan eller områdesbestämmelser. Den planerade verksamheten är förenlig med kommunens översiktsplan. Med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering finns det därför inga hinder för tillstånd till verksamheten.

Sammanfattningsvis bedömer Länsstyrelsen, med hänsyn till kraven på en lämplig lokalisering och då skyddsåtgärder kommer att föreskrivas, att det inte föreligger några hinder för tillstånd till verksamheten.

Vattenuttag

Redovisningen av förutsättningar för vattenuttag är tillräcklig. Det är bolagets ansvar att avgöra om verksamheten behöver tillstånd för uttag av grundvatten.

Industriutsläppsförordningen

Länsstyrelsen bedömer att den motivering bolaget gett till varför en statusrapport inte behöver upprättas är tillräcklig.

Förslag till villkor

Länsstyrelsen har föreslagit villkor för verksamheten. Det nu aktuella beslutet gäller endast ett ställningstagande angående tillåtligheten för den ansökta verksamheten och medgivande att sätta igång arbeten. Villkorsförslagen redovisas därför inte i detta beslut då de inte bedöms ha betydelse i fråga om igångsättningsmedgivandet. *[Miljöprövningsdelegationens anmärkning]*

Miljö- och byggnadsnämnden

Miljö- och byggnadsnämnden har inget att erinra mot bolagets kompletteringar i ärendet. Nämnden har heller inget att erinra mot att igångsättning medges, under förutsättning att platsen är utredd gällande kulturmiljö samt att ärendet har kungjorts.

Sökandens bemötande av yttrandena

Bemötande av Länsstyrelsens yttrande

Sökanden har lämnat en synpunkt på ett av de villkor som föreslagits av Länsstyrelsen. Denna synpunkt bedöms inte ha betydelse för frågorna om tillåtligheten och igångsättningsmedgivande.

Miljöprövningsdelegationens bedömning

Miljökonsekvensbeskrivning

Bolaget har genomfört samråd och upprättat en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i 6 kap. miljöbalken och förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Efter gjorda kompletteringar uppfyller miljökonsekvensbeskrivningen kraven och kan godkännas enligt 6 kap. 9 § miljöbalken.

Verksamhetens tillåtlighet

Tillämpliga bestämmelser

I 22 kap. 26 § och 19 kap. 5 § miljöbalken finns en möjlighet för Miljöprövningsdelegationen att i ett särskilt beslut avgöra frågan om verksamhetens tillåtlighet, om sökanden yrkar på det. Om delegationen då finner att verksamheten är tillåtlig och om sökanden har visat att det är angeläget att snarast genomföra verksamheten, får delegationen i ett särskilt beslut lämna tillstånd till de byggnads- och anläggningsarbeten som behöver utföras, ett så kallat igångsättningsmedgivande.

Lokalisering

Ansökan om tillstånd för utökning av djurhållningen med lokalisering enligt ansökans huvudalternativ har tillstyrkts av Länsstyrelsen. Inga synpunkter har framkommit som ifrågasatt verksamhetens tillåtlighet.

Verksamheten är förenlig med gällande kommunala planer och bedöms kunna bedrivas utan att oacceptabel störning uppkommer för närboende eller på omgivande natur- och kulturvärden.

På Länsstyrelsens uppmaning har bolaget låtit genomföra en arkeologisk utredning på platsen för huvudalternativet, bland annat mot bakgrund av omkringliggande fornlämningsbild. Utredningen visade att inga ytterligare fornlämningsområden fanns inom anläggningsområdet.

Miljö kvalitetsnorm för vatten

Verksamhetens gårdscentrum ligger i ett delavrinningsområde med vattendraget Afsån. Av Vatteninformationssystem Sverige (VISS) framgår att klassningen för ekologisk status är *måttlig*, beroende på vandringshinder nedströms i Lidån som är hinder för bland annat öring från Vänern att vandra hit samt övergödning. Vattendraget är belastat av fosfor och åtgärder som skydds zoner i jordbruksmark är en av de åtgärder som nämns. God ekologisk status ska nås senast 2027.

Länsstyrelsen har föreslagit villkor för verksamheten som bland annat innefattar skyddszoner och skyddsavstånd till vattendrag vid gödselspridning. Bolaget har redovisat åtgärder i sin egen verksamhet som syftar till att hushålla med växtnäringen och minimera läckaget vid och efter spridning av gödsel, av vilka bland annat kan framhållas att den tillgängliga spridningsarealen överstiger kraven enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2004:62) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring. Arealmarginalen innebär enligt ansökningshandlingarna att den genomsnittliga tillförseln av fosfor till jordbruksmark begränsas till 17 kg per hektar och år jämfört med föreskriftens krav på högst 22 kg per hektar och år i genomsnitt under en femårsperiod. Miljöprövningsdelegationen bedömer att en utökning av djurhållningen inte kommer att försvåra möjligheten att senare uppnå miljö kvalitetsnormen *God ekologisk status*.

Industriutsläppsförordningen

Enligt 22 kap. 1 § första stycket 7 miljöbalken ska en tillståndsansökan för en IED-anläggning innehålla en statusrapport när detta krävs enligt bestämmelserna i industriutsläppsförordningen. Enligt 1 kap. 23 § industriutsläppsförordningen krävs inte en statusrapport om risken är liten för att verksamheten medför föroreningskada inom det område där verksamheten bedrivs eller avses att bedrivs.

En utredning om statusrapport är upprättad och inlämnad i samband med ansökan. Miljöprövningsdelegationen bedömer efter granskning av ansökningshandlingarna och andra handlingar i ärendet, att risken för föroreningskada är liten vid platsen för lokalisering av verksamheten enligt huvudalternativet. Någon statusrapport krävs därför inte i detta ärende.

Kraven i de BAT-slutsatser som publicerades den 21 februari 2017 ska vara uppfyllda inom fyra år efter detta datum, dvs senast den 21 februari 2021. För verksamheter som redan har ett tillstånd kommer det första tillfället att redovisa aktuell uppfyllelse av BAT-slutsatserna att ske året efter att de trätt i kraft, dvs i samband med miljörapporten för 2018, vilken rapporteras in senast den 31 mars 2019.

Verkställighet

Ett verkställighetsförordnande får meddelas när det finns skäl till detta. Det framgår av 22 kap. 28 § jämte 19 kap. 5§ punkt 12 miljöbalken. Ett verkställighetsförordnande är ur processuell synvinkel ett undantag från huvudregeln att ett lagakraftvunnet avgörande ska avvaktas innan ett tillstånd får tas i anspråk. Det är verksamhetsutövaren som ska visa på konkreta skäl för ett verkställighetsförordnande och ange vilka beaktansvärda nackdelar som är förknippade med att tillståndet inte kan tas i anspråk omedelbart och vad som kan bli följden av att verksamheten förskjuts framåt i tiden. Verksamhetsutövarens intresse måste med viss marginal väga tyngre än de intressen som talar för att ett lagakraftvunnet avgörande bör föreligga innan verkställighet får ske. Särskild hänsyn ska också tas till de skador på miljön som kan uppstå på miljön om tillståndet tas i anspråk omedelbart.

Bolaget har yrkat på verkställighetsförordnande. Bolaget har framfört att det råder överskott på smågrisar i ett annat företag som man är delägare i. För att utnyttja

den produktionen och överskottet, behöver bolaget så snart som möjligt kunna förbereda och börja bygga det nya stallet. Om möjligheten att bygga ut dröjer skulle det dessutom äventyra affärsuppgörelser med köpare av slaktgrisar, byggfirmor samt leverantörer av stall och utrustning.

Det har efter remittering och kungörelse av ansökan inte framkommit några motstående intressen i ärendet. Ett verkställighetsförordnande skulle i detta fall inte heller medföra några oåterkalleliga skador på människors hälsa och miljön. Miljöprövningsdelegationen bedömer därför att verkställighetsförordnande för igångsättningsmedgivandet kan beviljas.

Detta beslut har fattats av Miljöprövningsdelegationen inom Länsstyrelsen i Västra Götalands län. I beslutet har deltagit Sabine Lagerberg, ordförande och Marika Lundmark, miljösakkunnig. Ärendet har beretts av Stig Karlsson, miljöhandläggare.

Sabine Lagerberg

Marika Lundmark

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför underskrifter.

Så här överklagar du Miljöprövningsdelegationens beslut

Miljöprövningsdelegationens beslut kan överklagas hos Mark- och miljödomstolen vid Vänersborgs tingsrätt. **Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Länsstyrelsen.** Länsstyrelsens e-postadress är vastragotaland@lansstyrelsen.se. Skickar du med vanlig post är adressen Länsstyrelsen i Västra Götalands län, 403 40 Göteborg.

Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Länsstyrelsen överklagandet och handlingarna till mark- och miljödomstolen.

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen **senast den 27 juni 2018**.

Överklagandet ska vara skriftligt. I skrivelsen ska du ange

- ditt namn, adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- vilket beslut du överklagar, till exempel genom att ange beslutsdatum och ärendets diarienummer, samt
- hur du anser att Miljöprövningsdelegationens beslut ska ändras och varför det ska ändras.

Bilaga:

Kartöversikt

Sändlista:

Externt

Naturvårdverket, industri@naturvardsverket.se

Jordbruksverket, jordbruksverket@jordbruksverket.se

Havs- och Vattenmyndigheten, havochvatten@havochvatten.se

Miljö- och byggnadsnämnden, miljo.bygg@vara.se

LRF Konsult, anna.johansson1@lrfkonsult.se

Aktförvararen, Vara kommun

Internt

Sabine Lagerberg

Marika Lundmark

Stig Karlsson

Monica Lind

Elisabeth Lindqvist Tärneld

